

HØJE MÅL

FREMAGENDE UNDERVISNING
I VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

DE STUDERENDES LÆRING I CENTRUM

Høje mål

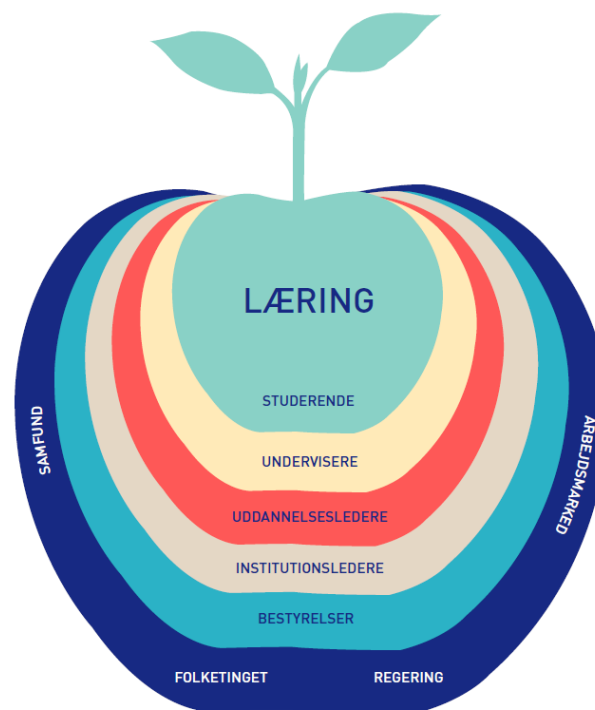
for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Kvalitetsudvalgets første delrapport handlede om det overordnede *uddannelsessystem*
- Kvalitetsudvalgets anden delrapport går tættere på *uddannelserne og uddannelsesinstitutionerne*
- Rapporten fokuserer på omfanget og indholdet af de studerendes læring

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

DE STUDERENDES LÆRING I CENTRUM

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

DE STUDERENDES LÆRING I CENTRUM

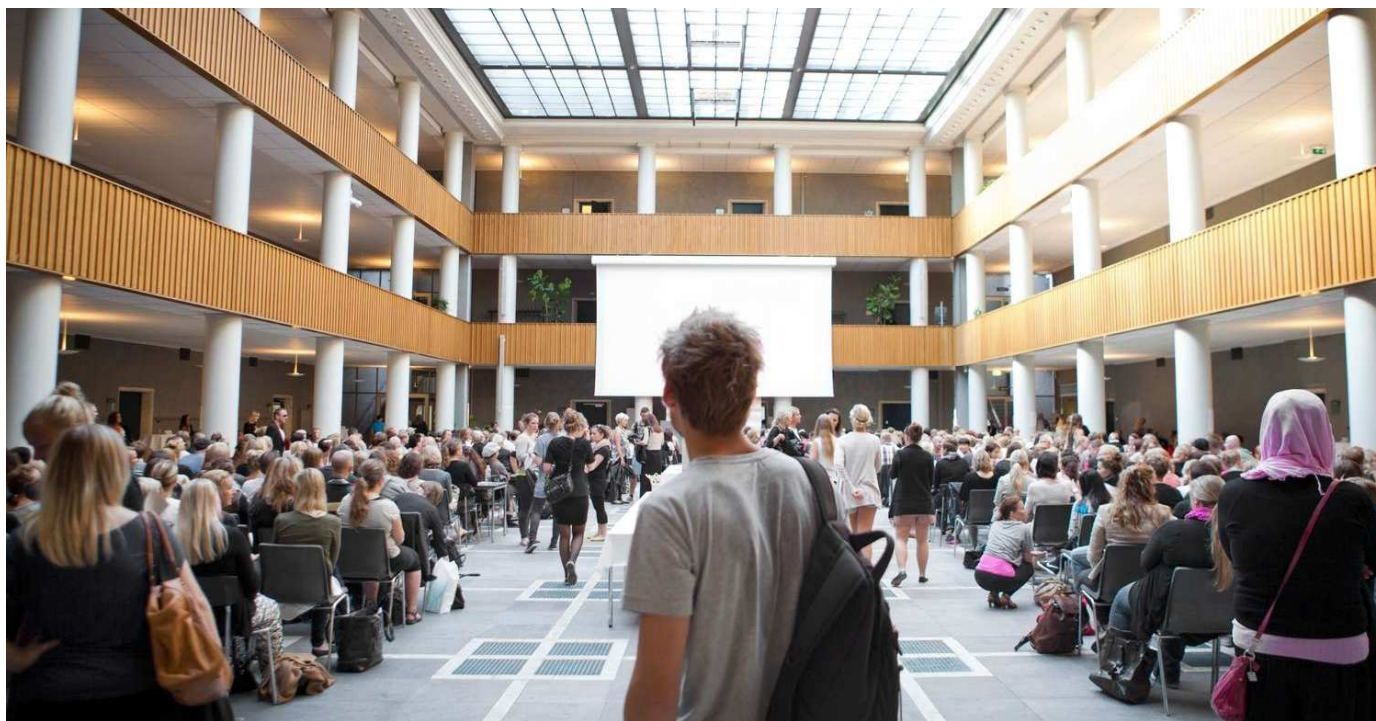

Foto: Lise Balsby, Aarhus Universitet

TO HOVEDUDFORDRINGER

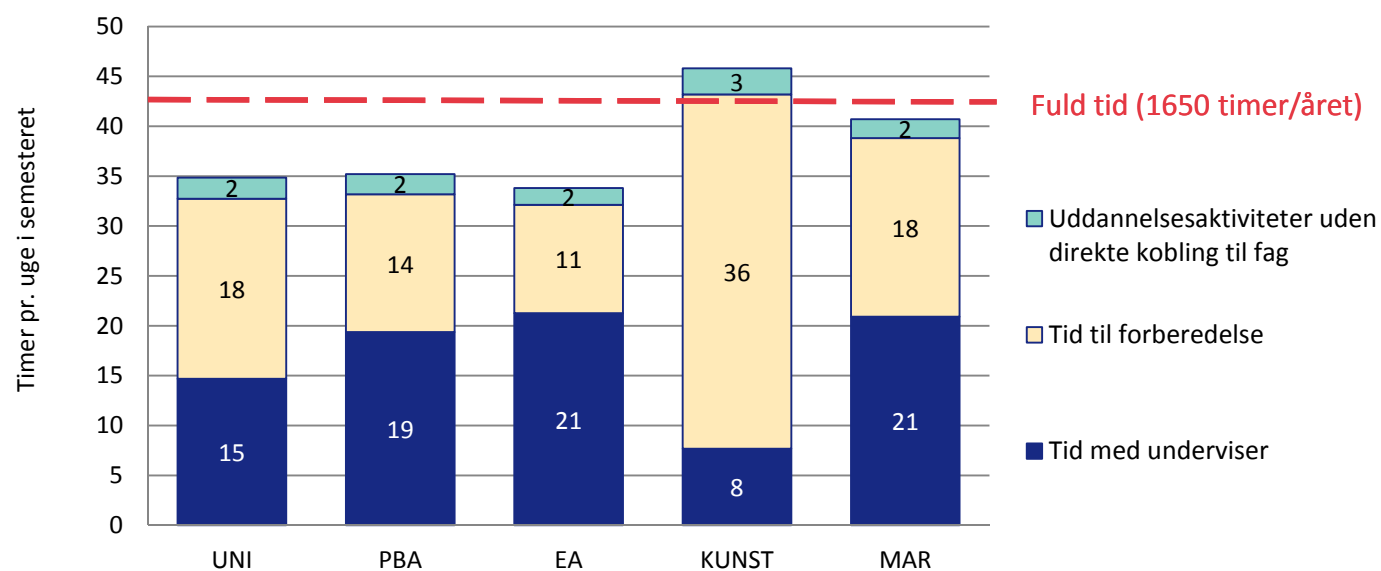
1. De studerende bruger markant mindre end de 1.650 timer om året, der svarer til et fuldtidsstudium
2. Dimittenderne mangler generelle kompetencer for at kunne anvende deres faglighed i praksis

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

UDFORDRING 1

Mange studerende læser ikke på fuld tid

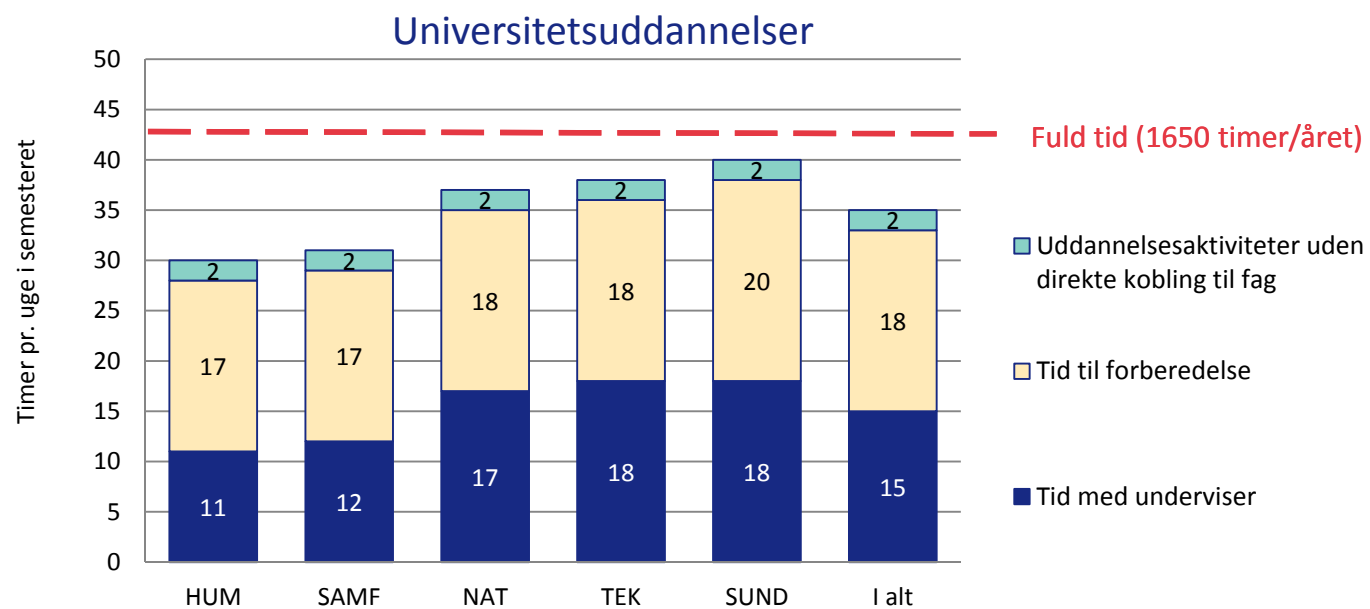

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

UDFORDRING 1

Stor forskel mellem hovedområder

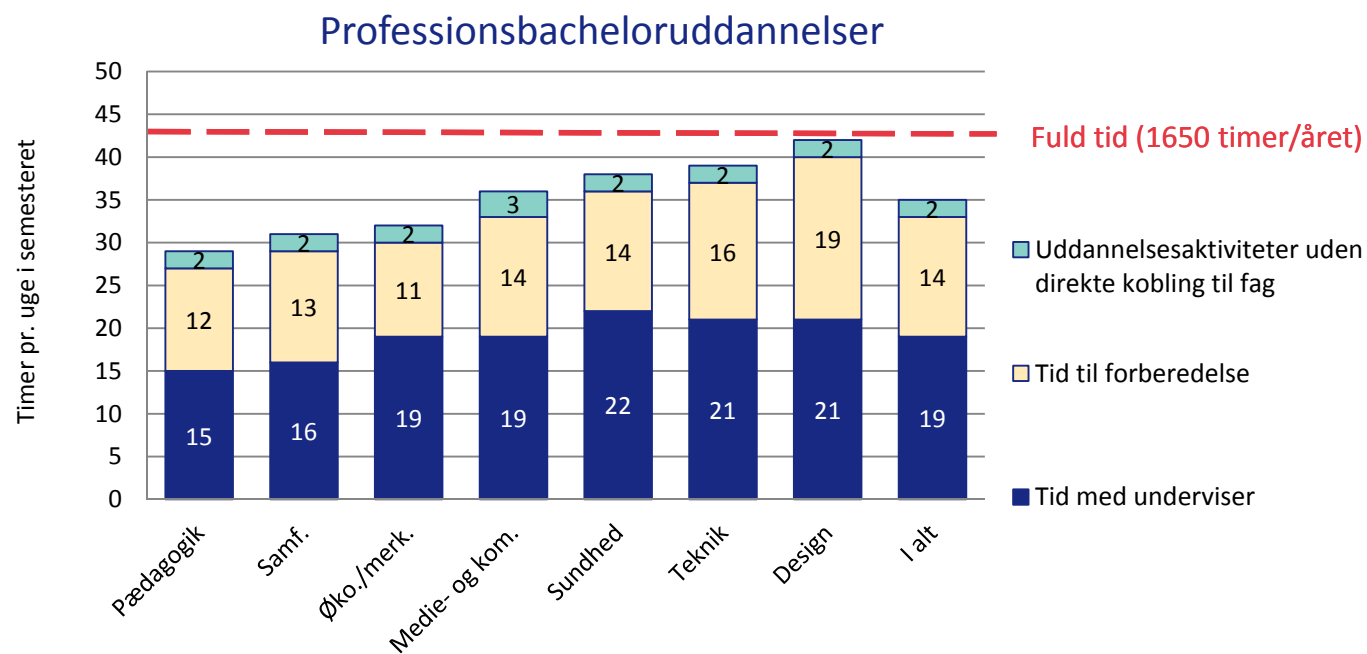

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

UDFORDRING 1

Stor forskel mellem hovedområder

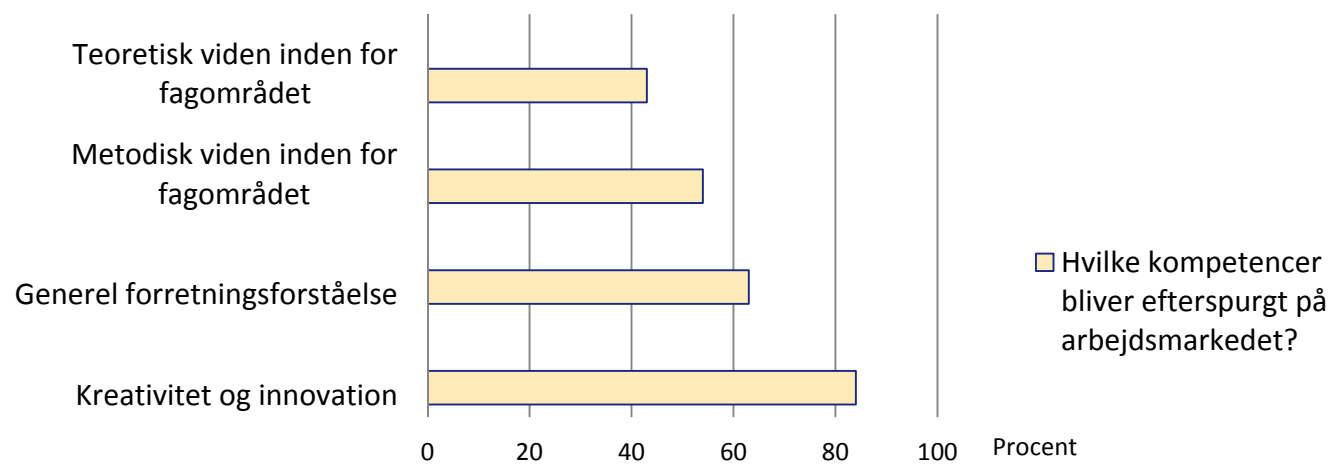

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

UDFORDRING 2

Grundfaglighed er vigtigt, men ikke tilstrækkeligt...

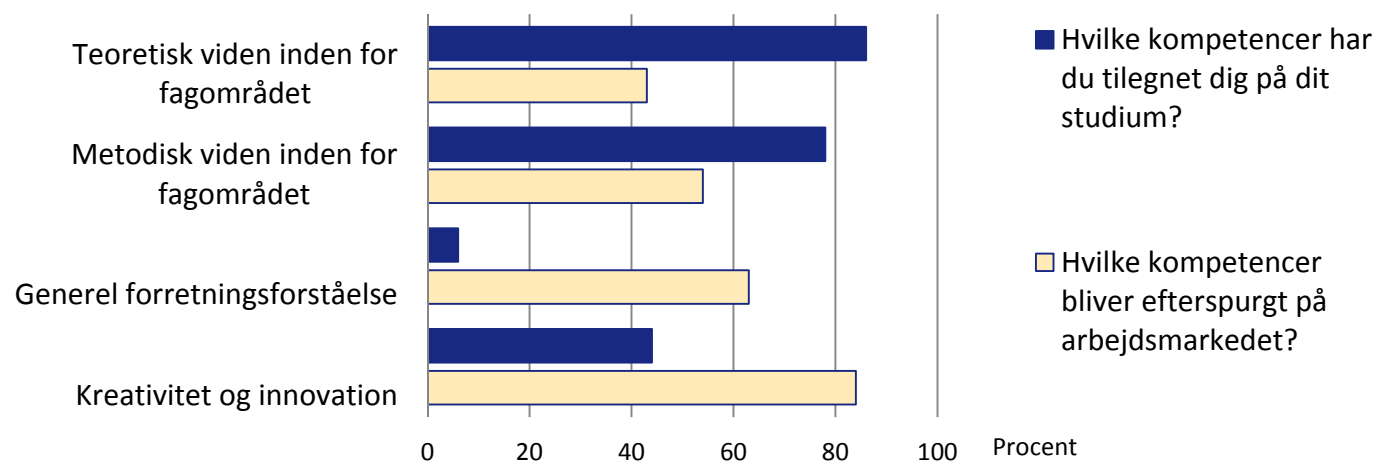

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

UDFORDRING 2

Grundfaglighed er vigtigt, men ikke tilstrækkeligt...

... og på mange områder efterspørges flere generelle kompetencer

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

UDFORDRING 2

Grundfaglighed er vigtigt, men ikke tilstrækkeligt...

... og på mange områder efterspørges flere generelle kompetencer

Cand.merc.
ansat i en
mindre dansk
havn

"Det fungerer jo helt anderledes i virksomheden.

Jeg bruger måske konkret 5 pct. af det, jeg har lært på studiet.

Resten er bagage, som gør at jeg kan agere bevidst i jobbet, og at jeg er i stand til at varetage en række opgaver, som jeg ellers ikke ville have kunnet."

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

UDFORDRING 2

Grundfaglighed er vigtigt, men ikke tilstrækkeligt...

... og på mange områder efterspørges flere generelle kompetencer

... som sætter de studerende i stand til at anvende deres viden i praksis

Cand. publ.
ansat i en lille
møbeldesigner
virksomhed

"Man kan jo godt tilrettelægge verdens bedste kampagne, der virker i teorien, men den er samtidig al for dyr, så den virker ikke i praksis.

Det er lidt paradoksalt, [at] jeg kan lægge en marketingsstrategi, men jeg kan ikke lægge budget for det. Ikke så godt, når man sidder i en lille virksomhed."

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

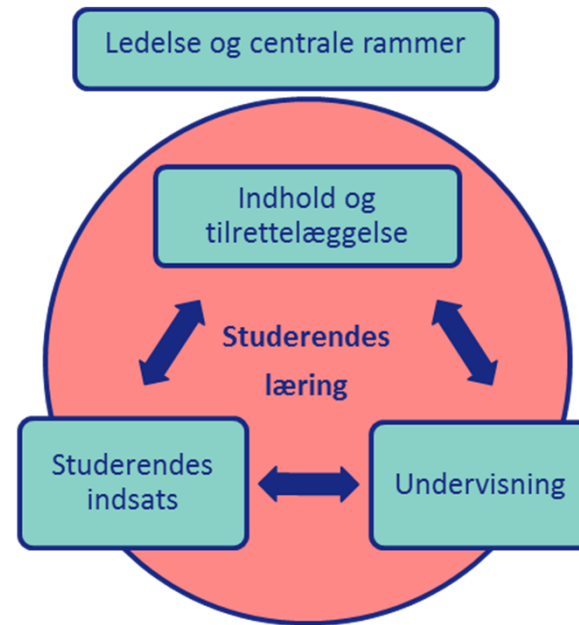
Foto: Søren Kjeldgaard, Aarhus Universitet

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Udgangspunkt: Mange faktorer påvirker læring

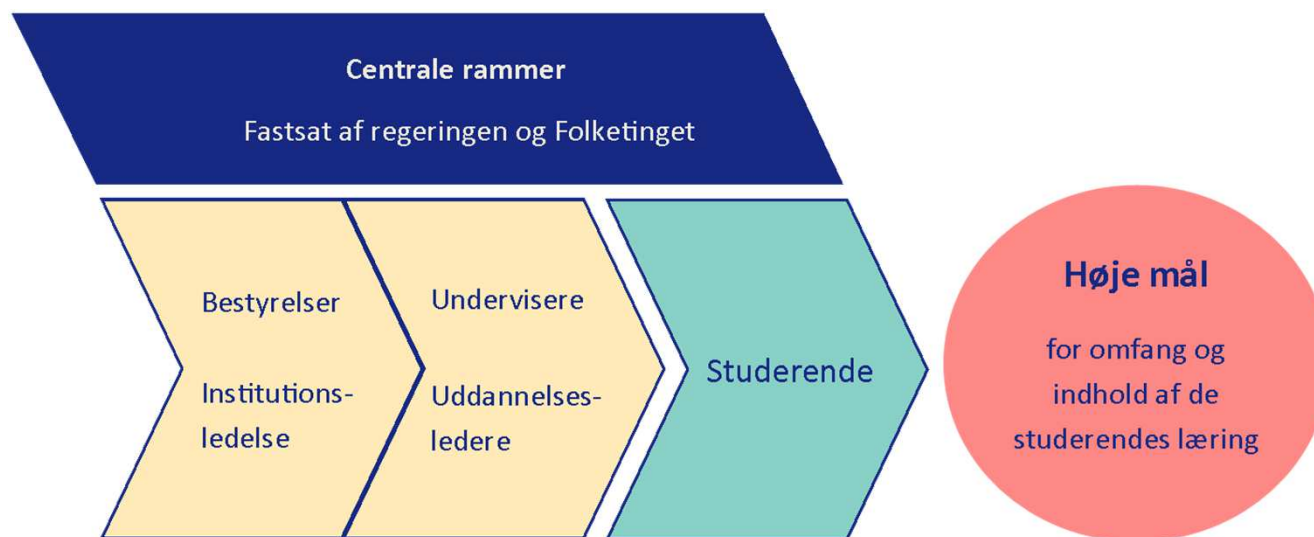

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Derfor kræver ændringer en omfattende indsats på alle niveauer

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Regering og Folketing

Bestyrelser

Institutionsledelser

Uddannelsesledere

Undervisere

Studerende

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes læring

Større engagement i de studerendes læring

- Diversiteten blandt studerende er høj – men den er ikke markant højere i dag end den var i 1984 målt på køn, alder, adgangskarakter, forældres indkomst eller forældres uddannelser
- Målt på otte 'læringsindikatorer' ligger engagementet lavere i Danmark end i USA
- Læringsindikatorerne bygger på forskning i, hvilke faktorer der skaber høj læring. Både studerende og uddannelserne kan påvirke dem.

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Regering og Folketing

Bestyrelser

Institutionsledelser

Uddannelsesledere

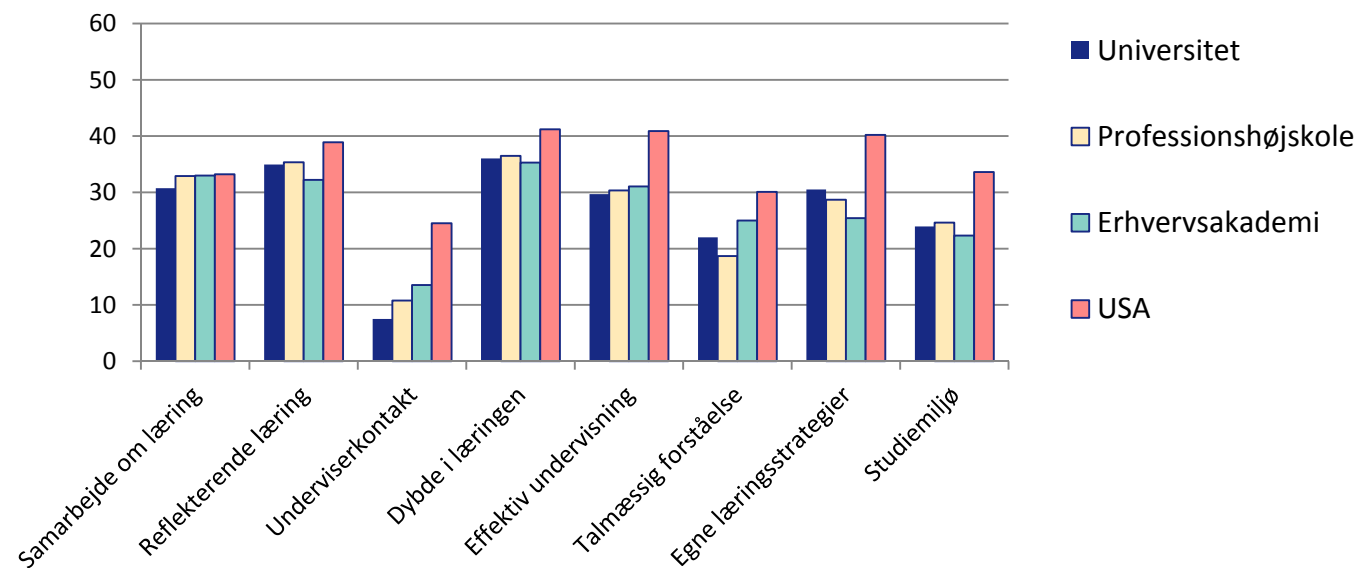
Undervisere

Studerende

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes læring

Sammenligning med den amerikanske spørgeskemaundersøgelse *National Survey of Student Engagement*

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Regering og Folketing

Bestyrelser

Institutionsledelser

Uddannelsesledere

Undervisere

Studerende

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes læring

Eksempler på hvad uddannelsesledere og undervisere kan ændre

- Mere fokus på de studerendes læring
- Uddannelsernes tilrettelægges som reelle fuldtidsstudier
- Flere læringsaktiviteter "uden for" institutionen
- Forbedre kobling mellem teori og praksis
- Større alsidighed i undervisernes kompetencer
- Øget brug af feedback

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Regering og Folketing

Bestyrelser

Institutionsledelser

Uddannelsesledere

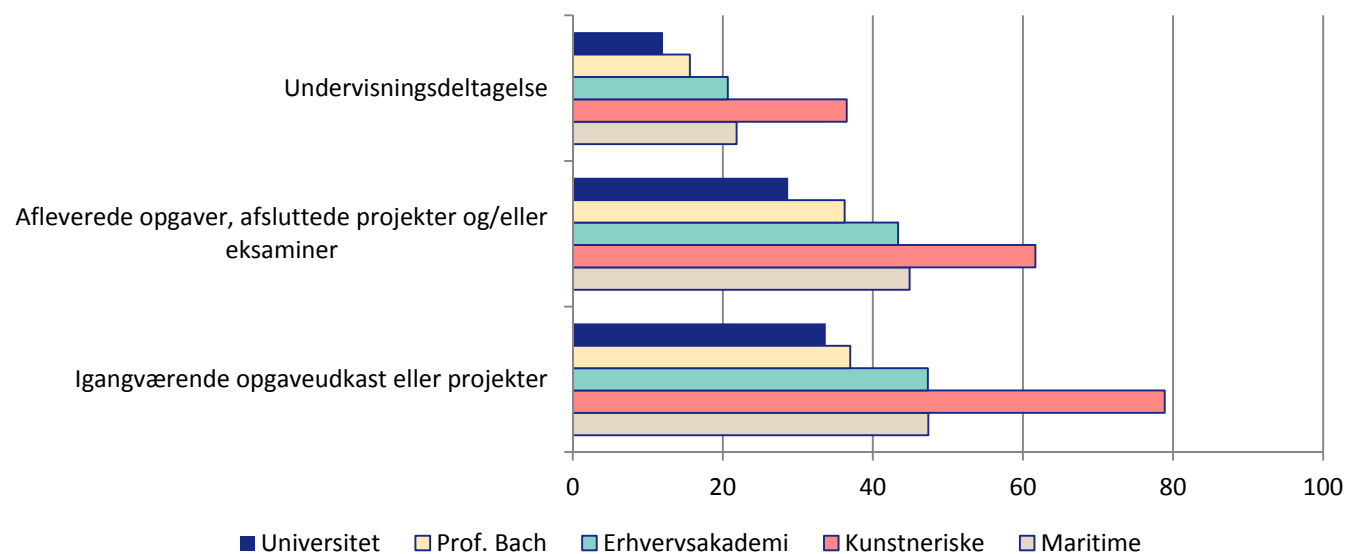
Undervisere

Studerende

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes læring

Eksempel: Meget eller en del **FEEDBACK**

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Regering og Folketing

Bestyrelser

Institutionsledelser

Uddannelsesledere

Undervisere

Studerende

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes læring

Bestyrelser og uddannelsesledere kan prioritere kvalitet og relevans i uddannelserne højere

- På overordnet strategisk niveau er der stor fokus på uddannelsernes kvalitet og relevans
- Det overordnede fokus omsættes dog i begrænset omfang til et reelle tilskyndelser for underviserne
- Uddannelses- og studieledere mangler mange steder ledelsesrum og muligheder for at kunne styrke uddannelserne
- Undervisningsevalueringer offentliggøres ikke systematisk

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Regering og Folketing

Bestyrelser

Institutionsledelser

Uddannelsesledere

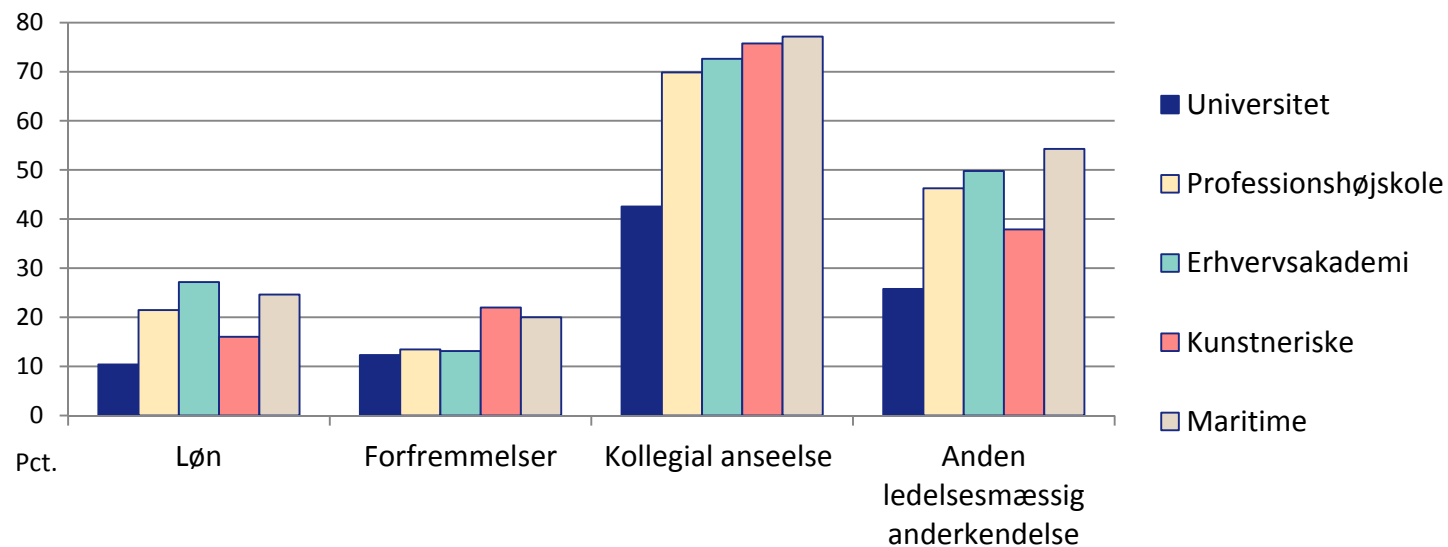
Undervisere

Studerende

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes læring

Andel af underviserne, som svarer, at kvaliteten af deres undervisning betyder meget eller en del for følgende:

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Regering og Folketing

Bestyrelser

Institutionsledelser

Uddannelsesledere

Undervisere

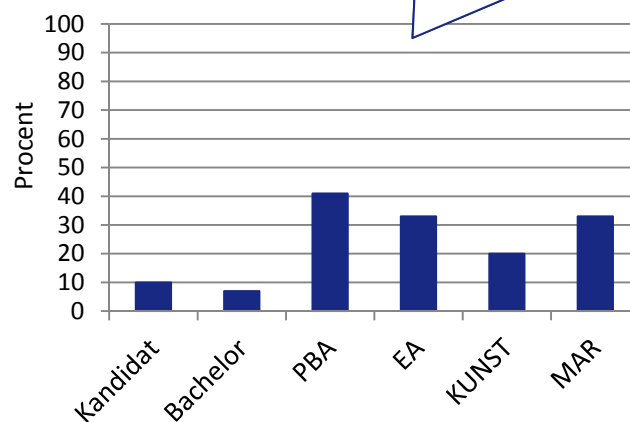
Studerende

Høje mål

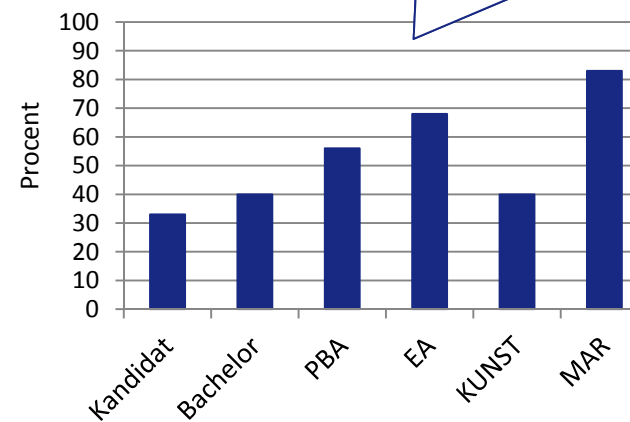
for omfang og
indhold af de
studerendes læring

Andel af studie- og uddannelsesledere, som er enige i følgende udsagn:

Jeg har tilstrækkeligt ledelsesmæssigt frirum til
at kunne belønne de gode undervisere på
uddannelsen

Ledelsen lægger tilstrækkelig vægt på gode
undervisningskompetencer ved ansættelser og
forfremmelser og belønner den særligt gode
undervisning

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

Regering og Folketing

Bestyrelser

Institutionsledelser

Uddannelsesledere

Undervisere

Studerende

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes læring

De centrale rammer kan styrke ansvar, muligheder og tilskyndelser til kvalitet og relevans i uddannelserne

- Mindre procesregulering og mere overordnet koordinering
- Bevillingssystemet tilskynder ikke til kvalitet og relevans i uddannelserne
- Hensynet til kvalitet og relevans kan styrkes i stillingsbeskrivelserne
- Censorinstitutionens potentiale for kvalitetsudvikling udnyttes ikke
- Det nuværende optagelsessystemet sikrer ikke det bedste match mellem studerende og uddannelser

HVORDAN STYRKES KVALITET OG RELEVANS?

”Hvilket enkelttiltag ville efter din overbevisning forbedre uddannelseskvaliteten på din uddannelsesinstitution?”

Studerende

1. Mere feedback og vejledning fra underviser
2. Flere undervisningstimer
3. Mere praksisnær og arbejdsrelateret undervisning
4. Opkvalificering af undervisernes formidlingsevne
5. Stil højere krav til de studerende

Undervisere

1. Stil højere krav til de studerende
2. Flere holdtimer fremfor forelæsninger
3. Sidestilling af undervisning med forskning
4. Mere feedback til de studerende
5. Mere tid til forberedelse

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

Et nærhedsprincip

- Kun overordnede systembeslutninger skal træffes fra centralt hold. Fx dimensionering
- Beslutninger om det konkrete indhold og tilrettelæggelse bør træffes på uddannelsesinstitutionerne

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

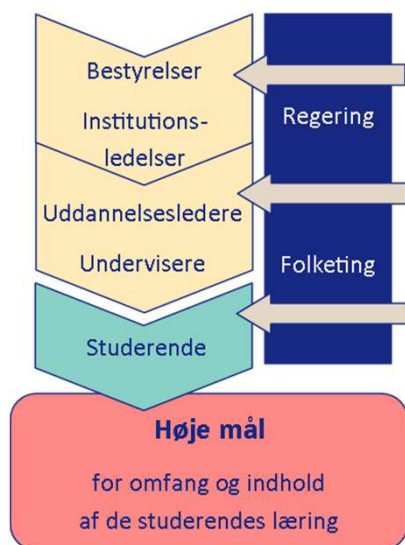
KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

1. Mere ansvar	5. Tilrettelæggelse på fuld tid
2. Flere muligheder	6. Underviserkompetencer
3. Større gennemsigtighed	7. Ny censorordning
4. Økonomiske tilskyndelser	8. Nyt optagelsessystem

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

1. Mere ansvar
2. Flere muligheder
3. Større gennemsigtighed
4. Økonomiske tilskyndelser
5. Tilrettelæggelse på fuld tid
6. Underviserkompetencer
7. Ny censorordning
8. Nyt optagelsessystem

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

Foto: Jesper Rais, Aarhus Universitet

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

1. Mere ansvar

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Bestyrelsens ansvar for sikring og udvikling af kvalitet og relevans tydeliggøres i lovgrundlaget.
- Bestyrelsen skal på baggrund af relevant og sammenlignelig ledelsesinformation tage stilling til de enkelte uddannelsers indsats og resultater.
- Ansvar for uddannelsens kvalitet og råderetten over uddannelsesressourcerne skal samles hos én leder (studieleder, uddannelsesleder mv). Det indebærer en ændring af universitetsloven vedførende ansvarsfordeling mellem studienævn og rektor.

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

2. Flere muligheder

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Den politiske styring skal koncentreres om den overordnede mål- og rammesætning og de forhold og hensyn, hvor institutionernes indbyrdes konkurrence kan have konsekvenser, der er u hensigtsmæssige set fra et samfundsmæssigt synspunkt.
- Der skal ske en generel deregulering af områder kendetegnet af en høj reguleringsgrad, fx tilrettelæggelse af eksaminer, reguleringen af internationalisering i uddannelserne og sikring af studiefremdrift.
- I stedet skal institutionerne have mere overordnet hjemmel til selv at fastsætte de detaljerede regler for uddannelsernes indhold og tilrettelæggelse.

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

3. Større gennemsigtighed

Høje mål
for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Information om uddannelsernes kvalitet og relevans skal være offentligt tilgængelig og sammenlignelig på tværs af uddannelser og institutioner.
- Hvert tredje år skal samtlige studerende inviteres til at deltage i en national spørgeskemaundersøgelse, der kortlægger kvalitet, relevans og læringsudbytte.
- Ledelsen skal have ansvar for at gennemføre systematiske undervisningsevalueringer af alle udbudte fag/kurser, og resultaterne skal være offentligt tilgængelige.
- Det centrale tilsyn med institutionerne skal målrettes på baggrund af sammenlignelig information. Informationerne bør endvidere indgå i ministeriets indgåelse af udviklingskontrakter med den enkelte institution.

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

4. Økonomiske tilskyndelser

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Der etableres et råd for kvalitet og relevans i de videregående uddannelser
- Rådet skal administrere konkurrenceudsatte midler til uddannelse og formidle viden
- Rådets bevilling skal være på ca. 1 mia. kr. årligt. Det finansieres ved en omlægning af 5 pct. af uddannelsesbevillingerne samt (i mindre omfang) institutionernes basisbevillinger til forsknings- og udviklingsaktiviteter
- Det enkelte universitet skal som minimum tildeles basisforskningsmidler, der kan sikre forskningsbaseret uddannelse af alle universitetets uddannelser. Der skal dog ikke være automatik i denne tildeling.

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

5. Tilrettelæggelse på fuld tid

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Uddannelsesinstitutionerne skal sikre, at den enkelte uddannelse gennem dens indhold og tilrettelæggelse kræver et gennemsnitligt studietidsforbrug svarende til ECTS-normen på 1.650 timer om året.
- Uddannelsesledelsen bør løbende følge op på, hvorvidt den forudsatte studieintensitet opnås og iværksætte initiativer, hvis det ikke er tilfældet.
- Dokumentation af studietid og opfølgning der på bør indgå som kriterium i institutionsakkrediteringen.

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

6. Underviserkompetencer

Høje mål

for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Der bør i højere grad sammensættes en alsidig underviserstab, der tilsammen har de nødvendige faglige, pædagogiske og praksisrettede kompetencer
- De overordnede regler skal understøtte, at de forskellige kompetencer, der kræves for at bestride en stilling med undervisningsopgaver, kan have forskellig vægt for forskellige personer
- På universitetsområdet skal det tydeliggøres, at der bør være ligevægt i krav til kompetencer og dokumentation af henholdsvis forsknings- og undervisningskompetencer.

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

7. Ny censorordning

Høje mål
for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Obligatorisk ekstern censur ophæves og erstattes af en frivillig ordning.
- Med nogle års mellemrum gennemføres *helhedscensur* som del af institutionsakkreditering. Den skal bl.a. baseres på stikprøver af eksaminerne, med henblik på en samlet bedømmelse af uddannelsens kvalitet og relevans.
- Der bør etableres et antal nationale censorkorps i stedet for de nuværende korps.
- Som krav til institutionsakkrediteringen bør institutionerne have pligt til at sikre de studerendes retssikkerhed til prøver gennem egne regler, procedurer og klageadgang.

Udvalg for Kvalitet og Relevans
i de Videregående Uddannelser

KVALITETSUDVALGETS ANBEFALINGER

8. Nyt optagelsessystem

Høje mål
for omfang og
indhold af de
studerendes
læring

- Større brug af specifikke adgangskrav inkl. minimumskarakterer. Dog loft over adgangskrav på karakteren 7.
- På uddannelser med flere ansøgere end pladser eller højt frafald, skal *alle* ansøgere, der opfylder adgangskravene, vurderes individuelt på et bredere grundlag end karakterer. Fx ved motiverede ansøgninger, interviews og optagelsesprøver.
- Loftet over adgangskravene indfases over en årrække. De første år efter ikrafttrædelsen af det nye optagelsessystem kan det fx ligge på 10. Derefter sænkes loftet gradvis til 7.